

En bestemmelse om straf for skattesvig fandtes allerede i *lov nr. 104 af 1. juni 1903 om indkomst- og formueskat til staten*.

Forgængerne til den nuværende bestemmelse i skattekontrolloven om straf for skattesvig var § 13 og § 14 i *lov nr. 392 af 12. juli 1946 om selvangivelse af indkomst og formue, om foranstaltninger til kontrol med selvangivelsen og om straffen for skattesvig m.v. (kontrolloven)*.

Efter § 13 i kontrolloven straffedes med bøde eller i særligt grove tilfælde med hæfte eller fængsel i indtil to år den, der i svigagtig hensigt afgav urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger til brug ved ansættelsen af *sin egen eller en af ham repræsenteret skatteydere*s skattepligtige indkomst eller formue eller til brug ved beregningen af sin egen eller en af ham repræsenteret skatteydere indkomst- eller formueskat. I bestemmelsen var tillige fastsat regler om offentliggørelse af den pågældendes identitet i tilfælde af skattebesvigelse af mere alvorlig karakter.

I følge forarbejderne til 1946-loven fandt man det påtrængende, at også professionelle rådgivere, der havde medvirket til skatteunddragelsen, kunne strafefølges og eventuelt idømmes strengere straffe end den pågældende skatteyder selv. Som følge heraf blev professionelles medvirken til skatteunddragelse selvstændigt kriminaliseret i lovens § 14, stk. 1.

Efter § 14, stk. 1, kunne der idømmes hæfte eller under skærpende omstændigheder fængsel i op til 2 år til den, der *erhvervsmaessigt* bistod en skattepligtig med affattelse af selvangivelse eller regnskab til brug for ligningsmyndighederne, og som ved denne virksomhed unddrog eller søgte at unddrage det offentlige skat. Ved grov uagtsomhed kunne der idømmes bøde eller under skærpende omstændigheder hæfte.

Efter § 14, stk. 2, kunne den, der i øvrigt forsætligt medvirkede til en forsætlig overtrædelse af § 13, straffes med bøde eller hæfte.

Ved *lov nr. 539 af 17. december 1971 (skattekontrolloven)* er § 13, stk. 1, ændret til den nugældende affattelse, hvor der er tilstræbt en klar og enkel beskrivelse af gerningsindholdet.

Efter bestemmelsen straffes »den, der..... afgiver urigtige eller vildledende oplysninger.....til brug ved afgørelse af, om en person er.....«. Ansvar er således ikke begrænset til den skattepligtige, men kan pålægges enhver, der afgiver de pågældende oplysninger.

Efter forarbejderne til loven fra 1971 indebærer den nugældende formulering af § 13 en udvidelse af den personkreds, der direkte efter skattelovgivningen vil kunne pådrage sig ansvar for skattesvig. § 14 i kontrolloven blev samtidig ophævet som overflødig. Det

anførtes i den forbindelse i forarbejderne, at hvis en person, der har medvirket til skattesvig, ikke direkte er omfattet af § 13, vil hans forhold være omfattet af de almindelige regler om medvirken i straffelovens §§ 23 og 24, jf. Folketingstidende 1971-72, tillæg A, spalte 122.

Den lovændring, der blev gennemført i 1971, har i praksis i de senere år givet anledning til tvivl om, i hvilket omfang straffelovens § 23 om medvirken kan anvendes som grundlag for strafansvar for personer, der ikke direkte er omfattet af personkredsen i skattekontrollovens § 13.

I en sag, der er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1989 s.128 H, havde tiltalte opført et privat svømmebassin for en hovedaktionær, men havde faktureret til dennes selskaber som fradrags- og afskrivningsberettigede leverancer. Ved Vestre Landsret blev tiltalte dømt for medvirken til selskabernes og hovedaktionærens skattesvig, idet sidstnævnte betragtedes som skattepligtig af værdien af svømmebassinet (maskeret udlodning). Tiltaltes murermesterselskab havde endvidere udført håndværksarbejder for venner og ansatte og for tiltalte selv uden at have faktureret disse arbejder. For disse forhold blev tiltalte dømt for dels medvirken til ydelsesmodtagernes skattesvig (disse havde ikke selvangivet gaverne), dels som medvirkende til murermesterselskabets skattesvig (idet selskabet ikke havde indtægtsført denne yderligere erhvervsindkomst) og endelig for egen skattesvig (idet værdien af de ufakturerede arbejder ansås for værende maskeret udbytte for tiltalte). Denne afgørelse var i overensstemmelse med dagældende praksis på området.

Ved Højesterets dom hjemvistest sagen, der var en tilståelsessag, til fornyet behandling i byretten, idet Højesteret på grundlag af sparsomme oplysninger i dommene og retsbogsudskrifterne fandt det tvivlsomt, om den tiltalte tillige ved omfaktureringerne havde gjort sig skyldig i medvirken til skattesvig. I præmisserne fastslog Højesteret, at skattekontrollovens § 13, stk. 1, efter sin ordlyd har »et gerningsindhold, der omfatter visse former for medvirken til andres skatteunddragelse. Efter det i forarbejderne anførte må de personer, der omfattes af bestemmelsen, have bistået umiddelbart ved afgivelsen af urigtige eller vildledende oplysninger til brug for ligningsmyndighederne - typisk ved udarbejdelsen af en urigtig selvangivelse. Det må bero på en konkret vurdering, om og i hvilket omfang der med hjemmel i straffelovens § 23 kan ske en udvidelse af bestemmelsen til at gælde andre former for medvirken, og en sådan vurdering må også være afgørende for, om straffelovens § 289 kan bringes i anvendelse.«